

representing the
recording industry
worldwide

UPPHOVSRÄTTS OCH SÄKERHETSGUIDE för akademiska institutioner

INTRODUKTION

De som skapar musik, räknar liksom de som arbetar inom den akademiska sektorn, med en rättvis belöning för sin kreativitet, tid och hårda arbete för att på så sätt kunna fortsätta med det de gör. För de som skapar kommersiell musik ligger denna belöning i att folk köper, snarare än stjälar, deras musik. På senare tid har dock fokus riktats mot piratkopiering av musik över Internet snarare än på folks legala köp av musik.

Det har visat sig att studerande och andra datoranvändare vid akademiska institutioner ägnar sig åt otillåten kopiering av kommersiellt utgiven musik. Att upprätta arkiv med upphovsrättsskyddat material och sedan göra detta tillgängligt för andra, oavsett mottagare eller anledning, ligger långt ifrån normalt nyttjande av en institutions datorer. Dessutom belastas inte bara institutionens datorsystem utan det är också olagligt.

Att tillåta stöld av upphovsrättsskyddat material försämrar säkerheten på ett nätverk och både användare och institution riskerar rättsliga påföljder. Det ger också helt fel signaler till de studerande vad beträffar ansvar vid användandet av andra människors verk. Studerande förväntas undvika att plagiera andra i sina studier och kan därför komma att ställas inför allvarliga konsekvenser i sina framtida arbeten inom den offentliga eller privata sektorn om de fortsätter bryta mot upphovsrättslagen.

Denna broschyr förklarar problemet med brott mot upphovsrättslagen i akademiska omgivningar. Vad som kan göras åt det, och hur man kan införa olika sorters policyregler för att minimera risken för er institution och användarna av ert datorsystem. Brott mot upphovsrättslagen är en dålig affär för alla!

Jason Berman,
Ordförande och vd
IFPI - representerar skivindustrin globalt

VILKA ÄR RISKERNA?

Att hantera otillåtna kopior av upphovsrättsskyddat material, såsom exempelvis musik, innebär både lagliga och säkerhetsmässiga risker.

Upphovsrättsskyddat material är någon annans egendom. När du eller någon annan användare av institutionens datorer eller nätverk kopierar och utan tillstånd från rättighetshavarna gör någon annans musik tillgänglig på detsamma handlar det inte längre om "delning", "akademisk frihet" eller "normalt nyttjande". Istället är det helt enkelt stöld av upphovsrättsligt skyddat material.

Att överföra upphovsrättsligt skyddade verk till andra personers datorer på institutionens lokala nätverk eller över Internet är ingen skillnad mot annan olaglig kopiering. Olaglig kopiering och överföring av upphovsrättsskyddat material exponerar dessutom datornätverk för onödiga säkerhetsrisker t ex smittade filer och datorintrång.

De rättsliga riskerna innefattar åtal, skadeståndsanspråk och straffpåföljder gentemot institutionen och dess användare.

Upphovsrättslagen uppmuntrar människor att utveckla sin kreativitet inom till exempel musik genom att skydda försörjningen hos alla som är inblandade i skapandeprocessen. I stort sett alla länders lagstiftning skyddar upphovsrätt och ser brott mot den som en kriminell handling, eftersom man vill uppmuntra och stödja denna viktiga kulturella och ekonomiska verksamhet.

Rättighetshavarna och dess företrädare agerar regelbundet mot personer och institutioner som med datorers hjälp bryter mot upphovsrättslagen. I många länder har detta agerande även inkluderat institutioner och dess användare som utan tillstånd kopierat och överfört stora mängder kommersiell musik på enskilda datorer eller nätverk.

De flesta akademiska institutioner har hittills varit positiva till att samarbeta med rättighetshavarna kring att ta bort otillåtet material från datorer och nätverk. Många av dem har redan infört policyregler beträffande enskilda användares ansvar vid hanterande av upphovsrättsskyddat material.

Överföring av olagliga kopior av upphovsrättsskyddat material såsom musik minskar säkerheten och utsätter era datorer och nätverk även för andra risker.

- **Olika virus, trojanska hästar och andra destruktiva element.** Otillåtna filer som uppges innehålla musik eller annat upphovsrättsskyddat material kan i vissa fall istället innehålla filer som kan förstöra datorer och nätverk.
- **Spionprogram.** Vissa fildelningsprogram innehåller även s.k. "spionprogram" som registrerar och rapporterar hur datorer används och levererar därefter reklam och oönskade filer. Det kan bli mycket tidskrävande att avlägsna dessa program och i vissa fall kan dessa program dessutom orsaka datorer skada.
- **Intrång via brandvägg.** Fildelningsprogram kräver en öppen port (port 1214, 6346, 6347, 6666, 6699, 7777, 8888 eller någon annan port) mellan användarens dator och det fildelningsnätverk för att fungera. Denna port fungerar samtidigt som en öppning genom den brandvägg som används för nätverkets säkerhet.
- **Bandbreddkapacitet.** Otillåtna musikfiler kan även sluka flera gigabytes av ert nätverks minneskapacitet. Otillåten nedladdning och uppladdning kan påverka nätverkets och Internets bandbredd dramatiskt.

VAD KAN MAN GÖRA?

Bestäm en tydlig policy angående upphovsrättsintrång.

Det är viktigt att datoranvändare och IT-personal förstår att otillåten kopiering eller överföring av någon annans musik eller annat upphovsrättsskyddat material inte är ett lagligt användande utan handlar om stöld av upphovsrätt, något som er institution inte tillåter.

Detta görs bäst genom att införa tydliga regler i **anställningsavtal och organisationsregler för institutionens anställda**. Förslag till hur dessa regler kan se ut finns med som bilagor.

Ha uppsikt över upphovsrättsskyddat material i era datorsystem.

Många institutioner genomför redan idag regelbundet kontroller i sina datorsystem efter olicensierade datorprogram för att undvika upphovsrättsintrång. Institutioner bör även regelbundet kontrollera om deras datorsystem används för **olaglig lagring eller överföring av andra typer av upphovsrättsskyddat material, inklusive musik**.

Musikfiler lagras vanligtvis på datorer och nätverk i **.mp3, .wma** eller **.wav**-format. En typisk fil innehållande komprimerad kommersiell musik består av upp **3-5 megabyte** och förvaras oftast i **\Min Musik** eller liknande katalog.

Radera otillåtna kopior av upphovsrättsskyddat material.

Kommersiella musikinspelningar är så gott som aldrig licensierade för omfattande kopiering, lagring på nätverk eller distribution över Internet. "Privatkopia", "akademiskt användande" samt "kopia för enskilt bruk" och liknande ursäkter gäller inte för kopiering eller överförande av musik utan tillstånd från rättighetshavarna.

Förbättra säkerheten inför framtida datorintrång.

Det finns en mängd möjligheter för institutioner att tekniskt förebygga de risker man utsätter institutionens datorsystem för vid olaglig kopiering av upphovsrättsskyddat material.

- **Konfiguration av brandvägg.** Institutionens brandvägg kan konfigureras så att de ej släpper igenom viss typ av filer och olagliga fildelningsnätverk e t c.
- **Port scanning.** Det finns programtillbehör som avslöjar försök att administrera och använda fildelningsprogram.
- **Viruskydd.** Uppdaterade antivirusprogram identifierar infekterade filer som innehåller virus, spionprogram och annat skadligt material.
- **Automatiska kontroller.** Det finns kommersiella program som idag möjliggör en kontinuerlig kontroll över installerade filer och program.

Utse en lämplig person att handha upphovsrättsliga frågor.

Någon inom institutionen bör ha ansvaret för att hantera upphovsrättsfrågor på ert datorsystem. På många institutioner ges ansvaret normalt till en IT- eller ekonomichef. Det är viktigt att den person som utses som ansvarig har befogenhet att omgående kunna vidta åtgärder såsom att avlägsna olagligt material samt att vidta disciplinära åtgärder.

MEMO

Till: (Distributionslista)
Från: (Institutionens ledning)
Ärende: (Policy kring användandet av upphovsrättsligt skyddat material)
Datum: (Datum)

Syftet med detta PM är att påminna dig om (institutionens namn) förhållningsätt till användandet av upphovsrättsligt skyddat material på (institutionens namn) datorer, nätverk samt liknande media.

Kopiering och nyttjande av upphovsrättsligt skyddat material utan tillstånd från dess rättighetshavare är olagligt och kan leda till att du utsätter både dig själv och (institutionens namn) för civilrättsligt och straffrättsligt ansvar i enlighet med upphovsrättslagen. Detta gäller för alla typer av upphovsrättsligt skyddat material, inklusive musik, film samt mjukvaror skapade av andra.

Anställda får ej hantera olagliga kopior av upphovsrättsligt skyddade verk från sin dator, nätverk eller annan form av media som ägs av (institutionens namn). Anställda får ej heller tillgängliggöra olagliga kopior av upphovsrättsligt skyddade verk på Internet eller ägna sig åt verksamhet såsom att koppla upp sig via ett fildelningsnätverk (peer-to-peer) eller överföring på Internet i avsikt att främja eller medverka till upphovsrättsligt intrång.

(Namn på ansvarig för dessa frågor på institutionen) kommer regelbundet att kontrollera (institutionens namn) datorer samt nätverk för att försäkra sig om att dessa policy regler efterföljs samt att, om nödvändigt, ta bort olagliga filer i det fall du inte gjort detta.

Om du har några frågor ber vi dig kontakta (Namn på ansvarig för dessa frågor på institutionen).

Policyregler beträffande användandet av upphovsrättsligt skyddat material.

(Institutionens namn) respekterar den upphovsrätt som tillhör den som skapar och sprider upphovsrättsligt skyddat material inklusive film, musik samt mjukvaror skapade av andra.

(Institutionens namn) anställda skall icke tillverka, förvara, överföra eller tillgängliggöra olagliga kopior av upphovsrättsligt skyddat material på (Institutionens namn) nätverk, utrustning eller lagringsmedia.

(Institutionens namn) anställda får ej ladda ner, ladda upp, förvara eller tillgängliggöra olagliga kopior av upphovsrättsligt skyddat material via Internet genom att använda (Institutionens namn) nätverk, utrustning eller lagringsmedia.

(Institutionens namn) anställda får ej driva ett fildelningsnätverk (peer-to-peer) eller index, eller koppla upp sig mot sådant nätverk eller index, genom att använda sig av (Institutionens namn) system eller utrustning.

(Ansvarig för dessa frågor på institutionen) är ansvarig för att se till så att dessa policyregler efterföljs. Vid tveksamheter om en anställd kopierar eller hanterar upphovsrättsligt skyddat material på ett sätt som kan strida mot dessa policyregler skall ärendet tas upp med (Ansvarig för dessa frågor på institutionen) innan andra åtgärder vidtas.

Alla aktiviteter eller material som bryter mot dessa policyregler kommer omedelbart att åtgärdas.

(Institutionens namn) anställda som bryter mot dessa policyregler är föremål för disciplinära åtgärder i enlighet med institutionens interna regler i denna typ av ärenden. Sådana disciplinär åtgärd kan komma att innebära uppsägning.

Underskrift

sex

IFPI Svenska Gruppen
Birger Jarlsgatan 55
Box 1429
111 84 STOCKHOLM
Tel: 08-735 97 50
Fax: 08-27 37 45
E-post: info@ifpi.se
Hemsida: www.ifpi.se

IFPI Secretariat
54 Regent Street
London W1B 5RE
Tel: + 44 (0)20 7878 7900
Fax: + 44 (0)20 7878 7950
E-mail: info@ifpi.org
Web: www.ifpi.org